

Danijel Kaštrun

**Božja
ljubezen
v družini**

**DRUŽINA
2007**

Zbirka Zakon in družina
3. knjiga

Danijel Kaštrun
BOŽJA LJUBEZEN V DRUŽINI

Urednik:

© Za slovensko izdajo Družina d. o. o.

Prva izdaja

Jezikovni pregled: Irena Kotnik, Martina Romšak

Oblikovanje: Sine Kovič

Grafična priprava: Družina d. o. o.

Izdala: Družina, d. o. o.

Založila: Družina, d. o. o.

Odgovarja: dr. Janez Gril

Natisnila: Formatisk d. o. o.

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana, 2007

Vse informacije o knjigah založbe Družina dobite
na internetu: <http://www.druzina.si>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-555

KAŠTRUN, Danijel

Božja ljubezen v družini / Danijel Kaštrun. - Ljubljana :
Družina, 2007. - (Zbirka Zakon in družina ; knj. 3)

ISBN 978-961-222-666-4

232725248

Spremna beseda

Z velikim veseljem in zanimanjem sem pregledal rokopis te knjige. Sobratu župniku Danijelu Kaštrunu izrekam priznanje in iskrene čestitke za tako lepo, koristno in spodbudno branje, ki ga je sestavil v svoji dušnopastirski zavzetosti. Očitno je knjiga, ki jo imamo zdaj pred seboj, nastajala več let, ko je avtor to pomembno zadevo nosil v svojem srcu. Družina kot domača Cerkev je kakor punčica v očesu vsake družbe, zato ji moramo posebno v današnjih razpršenih časih posvečati vso skrb in ljubezen.

Naj navedem vsaj nekatere glavne poudarke iz knjige. Že izbira naslova Božja ljubezen v družini je povabilo, da bi Boga z odprtim srcem sprejeli v vsaki družini. V ta namen je potrebna daljna priprava na zakon, ki se začinja že v domači hiši in se nato nadaljuje z bližnjo pripravo za sklenitev zakonske zveze. Redna molitev v družini, zavzeto in veselo praznovanje nedelj in praznikov naj utrdi povezanost človeka z Bogom. Pri tem ima svoj pomen tudi praznovanje družinskih dogodkov in obletnic, rojstnih dnevov ter godov posameznih članov. Veselje, ki ga delimo v družini, se podvoji. Skrbi, ki jih zaupamo bližnjim, postanejo lažje. Tako raste tudi povezanost s soljudmi, sorodniki, sosedi ter župljani. Nedeljska maša in druga bogoslužna opravila okrepijo naše človeške vezi, jih poglobijo ter očistijo.

Župnik Kaštrun se v svoji knjigi posveča tudi zahtevnim vprašanjem vzgoje za ljubezen kakor tudi za druge človeške kreposti. Pri tem se spominjamo besed, ki jih je zapisal božji služabnik papež Janez Pavel II.: »Kot duhovnik sem si prizadeval zlasti za to, da bi mlade učil prave ljubezni.« Kako pomembno poslanstvo. Papež je svoje zrele izkušnje posredoval neštetim ljudem v svojih dokumentih in nagovorih, zlasti na svetovnih srečanjih mladih. Veliko teh biserov je prešlo tudi v to knjigo, katere vsebino bi mogel povzeti s papeževim klicem: »Družina, postani to, kar si!«

Kako naj družina postane to, kar je v božji zamisli? Kje naj najde ogledalo, v katerem odkriva in uresničuje svoje poslanstvo? Tudi na to osrednje vprašanje nam daje župnik Kaštrun odgovor. Pri tem se seveda opira na nauk Cerkve, saj »je Cerkev, izkušena v človečnosti, vedno zainteresirana za vse, kar se tiče moža in žene«.

Knjiga duhovnika Danijela Kaštruna Božja ljubezen v družini se po vsebini in namenu na svojstven način ujema z okrožnico papeža Benedikta XVI. Deus caritas est, Bog je ljubezen. To dejstvo jo tudi najbolj priporoča. Zato ji želim veliko bralcev.

*Zapoge, na veliki šmaren 2006
Tone Štrukelj*

Uvod

Kaj me je spodbudilo k pisanju te knjige? Skrb za osnovno celico človeške družbe – družino, ki je v moderni tehnični civilizaciji ogrožena kot še nikoli, in osebna izkušnja srečnega in zvestega zakona mojih staršev, v katerem sta vera in zvestoba svetili kot zvezda stalnica. Moje pisanje je le ljubezniv klic, da prisluhnete tistemu »pravemu«, kar potrebujemo za srečo v življenju. Ne pišem kot strokovnjak, pišem kot vaški župnik, ki mu ni vseeno, če se njegove »ovce« izgublajo in blodijo. Morda bom komu pomagal razvozlati skrivnostne poti do sreče v zakonu in družini. V to možnost verjamem, ker sem sam to doživel v družini, v kateri sem bil rojen in v kateri sem živel. Podobne zglede sem videl tudi kot dušni pastir v župnijah, kjer sem deloval. Rad bi povrnil vero tistim mladim, katerih starši so se ločili in zato ne verjamejo več v zakon.

Snov je zbrana z vseh vetrov, iz življenjskih izkušenj, znanja strokovnjakov in nauka Cerkve. Resnice in vrednote katoliške Cerkve so večne in nespremenljive, čeprav so stare, so vedno nove, so najboljše, kar imamo.

Vemo, da je Bog ustvaril človeka po svoji podobi, vemo tudi, da se je človek že v rajju Bogu uprl, na božji »da« je rekel svoj »ne«. Po grehu je človek odšel zelo daleč od Boga. Bog pa ga ni zapustil, napovedal in poslal je Odrešenika Jezusa Kristusa. Bog je v Kristusu iskal človeka in ga našel. Po Kristusu, v Kristusu in s Kristusom se človeštvo vrača k Bogu. Zato je v krščanstvu vsako rojstvo za ta svet hkrati rojstvo za večnost. Brez rojstva ni večnega življenja. V krščanstvu se je zbistril duhovni pogled na zakon. Jezus je dejal: Duh je, ki oživlja, meso samo ne koristi nič. Po izvirnem grehu je spolnost minljiva prehodna stvarnost, po odrešenju pa je postalo stvarjenje novega človeka božansko, ker je vstajensko, ker je usmerjeno v večnost, v novo nebo in novo telo ter novo zemljo. Kristus je namreč v novi zave-

zi povzdignil zakon v zakrament, v obnovljeno ljubezen človeka z Bogom. Ljubezni med možem in ženo daje svojo pristnost in rodovitnost ter zvestobo. Tako lahko postane družina božja podoba. Da bi vsaka ljubezen med možem in ženo prešla v to stanje in da bi se v vsakem zakonu to zgodilo, zato sem napisal to knjigo. Že v bogoslovju mi je Bog v živo razodel spoznanje apostola Janeza: »Bog je ljubezen in tisti, ki ostaja v ljubezni, ostaja v Bogu in Bog ostaja v njem« (1 Jn 4,16). To je moje duhovniško geslo, to je tudi naslov prve okrožnice papeža Benedikta XVI. – Bog je ljubezen. Že v prvem delu očiščuje pojem te besede: »Božja ljubezen do nas je temeljno življenjsko dejstvo in zastavlja odločilna vprašanja o tem, kdo je Bog in kdo smo mi.« V zvezi s tem se pojavi najprej jezikovni problem. »*Ljubezen* je danes najbolj rabljena in tudi najbolj zlorabljen beseda; dajemo ji namreč zelo različne pomene. Čeprav je tema okrožnice osredotočena na vprašanje razumevanja in izvajanja ljubezni v Svetem pismu in cerkvenem izročilu, ne moremo iti kar tako mimo tega, kar ta beseda izraža v različnih kulturah in v sedanjih jezikovni praksi.

Spomnimo se najprej na mnogovrstni pomen besede *ljubezen*. Govorimo o ljubezni do domovine, do poklica, med prijatelji, do dela, med starši in njihovimi otroki, med brati in sestrami ter sorodniki, do bližnjega in o ljubezni do Boga. V mnogovrstnem pomenu pa se vendar zdi ljubezen med možem in ženo, v kateri se telo in duša neločljivo stikata in v kateri se v človeku poraja obluba nepremagljive sreče, kot pratip ljubezni v pravem pomenu besede, ob kateri na prvi pogled zbledijo vse njene druge oblike. Postavlja se vprašanje: ali spadajo vse te oblike ljubezni vendarle na neki način skupaj, ali je ljubezen – kljub vsej svoji raznolikosti – ena beseda za popolnoma različne stvarnosti?« Prepričan sem, da je eno in da ima izvor v Bogu, ki je ljubezen. Zato je resnična božja ljubezen tako zelo velika, da je ni mogoče vezati samo na čas in dopustiti, da s časom premine ali celo pade v blato. Z vsebino te knjige skušam človeka očistiti vseh zlorab vzvišenega pojma ljubezen, ki je največji dar Svetega Duha.

Danijel Kaštrun

Viri in slovstvo

- Abrahamian Line, Iz česa je nezvestoba, Readers Digest Slovenija, Mladinska knjiga Založba d. d., Ljubljana, september 2006.
- Benedikt XVI., Bog je ljubezen (Cerkveni dokumenti št. 112), Ljubljana 2006.
- Benedikt XVI., Evropa: kje si?, Slomškova založba, Maribor 2006.
- Chardin Pierre Teilhard de, Hvalnica veselja. Župnijski urad Ljubljana – Dravlje 1990.
- Čujec Bibijana, Od kod smo?, Mohorjeva družba Celje 2005.
- Družina, Odločni »da« družini, Ljubljana, 16. julija 2006, 29.
- Grabner-Heider Anton in Krašovec Jože s sodelavci: Biblični leksikon. Mohorjeva družba, Celje 1984.
- Gosar Lojze, Aleksander Jakoš in mag. Milovoja Šircelj, Urbanistični inštitut SRS: Manj rojstev, več umrlih in čedalje večji delež starega prebivalstva ter število splavov raste, rojstev pa je vse manj, za Slovence evtanazija ne bo potrebna. Slovenec, 8. 12. 1989.
- Hill Jonathan, Kaj je krščanstvo doslej storilo za nas, Celjska Mohorjeva družba, 2006.
- Janez Pavel II., Apostolsko pismo o družini (Cerkveni dokumenti št. 16), Ljubljana 1982.
- Janez Pavel II., Spomin in istovetnost, Mohorjeva družba Celje, 2005.
- Janžekovič Janez, Filozofski leksikon. Mohorjeva družba, Celje 1981.
- Katekizem katoliške Cerkve, Slovenska škofovska konferenca – Družina, Ljubljana 1993.
- Katekizem katoliške Cerkve. Kompendij, Slovenska škofovska konferenca – Družina, Ljubljana 2006.
- Komisija za družino pri Škofijskem pastoralnem svetu v Ljubljani, Družina v naši dobi. Pastoralna priloga, Ljubljana, maj 1984.
- Kongregacija za verski nauk, Pismo škofom katoliške Cerkve o sodelovanju moža in žene v Cerkvi in svetu, v:

Communio, Družina, Ljubljana 14 (2004) 193–211.

- Lukas Elizabeth, Družina in smisel. Mohorjeva družba, Celje 1993.

- Lisec Anton, Apel za ohranitev človeških bitij in krepitev moralnih vrednot ter Slina in AIDS. Vetovo, Hrvaška, december 1994.

- Likar Miha, Enciklopedija citatov. Založba B&M Elit d. o. o., Ljubljana 1992.

- Lenardič Darja, Zlata pravila življenja. Zbirka izrekov, Ljubljana 1988.

- Lucarini Spartaco, Družina skupnost ljubezni, Ljubljana 1989.

- Naša žena – priloga, Droge pogubijo celega človeka, november 1997.

- Nova mladika – družinska revija, Ljubljana 1980, str. 18–47.

- Ognjišče, Danes ženske velikokrat pozabijo na svoje osnovno poslanstvo – materinstvo, Koper, januar 1992.

- Papeški svet za družino, Priprava na zakon (Cerkveni dokumenti št. 71), Ljubljana 1997.

- Papeški svet za družino, Zakon in družina (Cerkveni dokumenti št. 93), Ljubljana 2001.

- Podobnik Tomaž in Sraka Janez, razni članki v: Kristjanova obzorja, Ljubljana (1986–1991).

- Pertl Eman, Naše življenje. Mohorjeva družba Celje 1967.

- Pediček Franc, Vozli družinske vzgoje, Državna založba, Ljubljana 1971.

- Ramovš Jože, Sto domačih za dušo in telo 1 in 2. Mohorjeva družba Celje 1990 in 1994.

- Streng Franz (škof baselski), Skrivnost svetega zakona. Škofijski ordinariat v Ljubljani 1946.

- Slovenske brazde: Kakšne droge uživajo mladi, Ljubljana 1991.

- Svet za družino pri Slovenski pokrajinski škofijski konferenci (Obzornik), Za življenje, seminar za življenje – interno gradivo, Ljubljana 1987.

- Sveto pismo. Svetopisemska družba Slovenije, Ljubljana 1996.

- Štuhec Ivan, Svobodna ljubezen in Cerkev, v: Slove-
nec, 25. 1. 1994.
- Šuštar Alojzij, Etika na razprodaji. Štihovi večeri v ho-
telu Slon 31.1. 1988, Ljubljana, 31. 1. 1988.
- Štrukelj Anton, Zakon in devištvo. Družina, Ljubljana
1995.
- Štrukelj Anton, Dovršitev stvarjenja, v: Communio,
Družina, Ljubljana 9 (1999) 251-263.
- Trstenjak Anton, O družini. Inštitut Antona Trstenjaka,
Ljubljana 1994.
- Trstenjak Anton, Oris sodobne psihologije II. Založba
Obzorja, Maribor 1971.
- Trstenjak Anton, Med ljudmi. Mohorjeva družba, Celje
1954.
- Truhlar Vladimir, Leksikon duhovnosti. Zbirka studen-
ci žive vode, Nova serija 2, Za založbo Mohorjeva družba,
Celje 1974.
- Turenšek Marijan, Spočetje - začetek večnega življenja.
Družina, mesečna priloga Naša družina, Ljubljana, april
2003, 4.
- Vider Vital, Zakonca se poznata. Maribor 1973.
- Vlainič - Butarac, Naravno uravnavanje rojstev.
Družina, Ljubljana 1970.

Kazalo

Spremna beseda	5
Uvod.....	7
POJAV ČLOVEKA JE POVEZAN S STVARJENJEM.....	9
Uganka bivanja in skrivnost kozmosa	9
Človek sam s svojim spoznanjem	10
Človek, oprt le na razum in znanost	10
Vera in znanost se dopolnjujeta	13
Razum in spoznanje sta pri človeku tesno povezana z vero	15
Nevera	16
Vera je pot človeka	17
Človek je krona stvarjenja in podoba Svete Trojice	18
Smisel in pomen družine odkriva Bog v Svetem pismu	19
Samo božja ljubezen zedinja in vse povezuje	25
DALJNA PRIPRAVA NA ZAKON	31
Vzgoja za zakon od rojstva dalje	31
Spolna vzgoja staršev in otrok	33
Lepo preživeta mladost	35
Vzgajajmo za dobroto	36
Telesno in duševno zdravje	38
Poštenje v pripravi na zakon	39
Delavnost in pridnost	41
Ista vera in vrednote	43
Sposobnost samoobvladovanja	44
Izobrazba poklic	46
Poklic	47
Materialna osnova	47
Gospodarjenje	49
Gospodinjstvo	51
ČESA SE JE TREBA NA DOLGI ROK VAROVATI	55
Omamljanje	55
Omamljanje z alkoholom	56
Droge pogubijo celega človeka	58
Zasvojenost s slabo družbo	60

BLIŽNJA IN NEPOSREDNA PRIPRAVA NA ZAKON	63
Prezgodnja ljubezen je nesreča za ljubezen	63
Nesmiselne zveze	64
Težave, nezaželena nosečnost in nezaželen otrok	64
Prva ljubezen in zaljubljenost	67
PRVA ZALJUBLJENOST	67
Izbira fanta in dekleta	70
Vloga staršev pri izbiri	71
Spoznavanje sebe in zaročenca, zaročenke pred poroko	72
Zaročna doba	75
Predzakonski odnosi	77
 ZAKON JE POSTAVIL BOG	81
Bog stvarnik je dal družini namen in naloge	82
Duhovna podoba naših družin	83
Enakopravnost v zakonu je enakopravnost v različnosti	84
STRANPOT SODOBNE DRUŽBE GLEDE ZAKONA IN DRUŽINE	85
Družina v spremenjenih družbenih razmerah	85
Stranpoti sodobne mladine	87
Zgrešeni nazori o zakonu in družini	89
Zunajzakonske skupnosti	91
Zunajzakonska skupnost	93
Odgovor duhovnika Petru in Moniki	95
Mati svoji hčerki Moniki	97
Duhovnik odgovarja staršem	98
Zmešnjava zgrešenih nazorov o zakonu in družini	100
 KRISTUS JE ZAKON POVZDIGNIL V ZAKRAMENT	103
Uvodno razmišljanje o znamenjih	103
Zakon – zakrament ljubezni v službi življenja	106
Cerkev je temeljni zakrament tudi in predvsem v družini	107
Milost svetega zakona	108
Zakramenti v zakonu uresničujejo božjo podobo	109

ŽIVETI V ZAVEZI Z BOGOM	111
Živeti v Kristusu in v zavezi z Bogom	111
V zakonu in družini so pomembne vse zapovedi	112
Ne prešuštvuj – ne nečistuj	113
Spolna revolucija sredi 60. let	115
Etika na razprodaji	118
Posvečuj gospodov dan	119
Družinska praznovanja in pobožnosti	121
Domače pobožnosti – praznovanja	122
Krščanska družina kot občestvo, ki veruje in oznanja evangelij	122
Krščanska družina kot občestvo v odnosu z Bogom ..	123
Krščanska družina v službi človeka	123
Družina in njena ljubezen do Cerkve	123
Svetost v dvoje je zvestoba v dvoje	125
Odrptost družine v župnijo in svet	126
Prvo okolje družine so sosede	126
Drugo okolje družine je Cerkev – župnija	127
Odrptost družine v svet	127
Vzgoja otrok	127
Vzgoja je umetnost vseh umetnosti – življenje staršev oblikuje vero otrok	128
Zapletenost vzgoje	129
Vzgoja v navzkrižnem ognju	131
Poštena vzgoja nima prostora v družbi	133
Nekaj osnovnega znanja o vzgoji	134
Vzgoja predšolskega otroka je temeljna	135
Molitev v družini	137
ŽIVETI V ČISTOSTI IN ZVESTOBI	139
Zakonska čistost	139
Zakonska zvestoba	142
Iz česa je nezvestoba	144
Srečen zakon umetnost vseh umetnosti	146
Sreča je umetnost prave ljubezni	147
ODGOVORNO OČETOVSTVO IN MATERINSTVO ...	149
Svetost in duhovnost očetovstva in materinstva	149
Očetovski čut	150
Materinski čut	150

Pravice in dolžnosti v zakonu	152
ŽIVITE V DUHOVNI LJUBEZNI	155
Spoštovanje v pripravi na zakon in v zakonu	155
Spoštovanje v pripravi na zakon	157
Duhovna ljubezen v zakonskem združevanju	158
Tesno razmerje med duhovno ljubeznijo in zakonsko združitvijo	159
V zakonu je potrebno gojiti krepost zmernosti	160
Nujnost duhovne ljubezni v vsakdanjih opravilih	160
Mož in žena naj se dopolnjujeta tudi v vsakdanjih opravilih	161
Pomembno je poznati partnerjevo delovno področje	162
Gojitev dobrih odnosov	163
Gojitev dobrih odnosov	165
Odnosi staršev do otrok	165
Odnosi med otroki	166
Odnosi dveh generacij	166
Odnosi tašča – tast in nova družina	167
Odnosi otrok do dedkov in babic	168
Odnosi s sosedi	168
Odnosi z drugimi zakonci	168
Različna prepričanja, mnenja, nazori	169
Gojitev kreposti	169
Božje kreposti	170
Štiri pogloblitve kreposti	171
Blagovanje kreposti	173
Zakonci in duhovne vaje	175
V SLUŽBI BOŽJIH NAČRTOV	177
Otroci največje bogastvo	177
Otroci v svetem pismu	178
Otrok v spoznanju antropološke znanosti (znanosti o človeku)	179
Vsak otrok naj bi bil spočet in sprejet iz duhovne ljubezni	180
Število otrok	180
Oveselju do otrok	182

Zdržnost v zakonu	184
Urejevanje rojstev	186
Kontracepcija je nekaj protinaravnega	187
SPLAV KOT NAJOKRUTNEJŠA OBLIKA	
NASPROTOVANJA ROJSTVU OTROKA	189
Spočetje je začetek večnega življenja	189
Ali lahko da odvezo vsak duhovnik?	191
VZLJUBI OTROKA IN DAJ MU ŽIVETI	193
Kako je zarodek videti pred rojstvom?	193
Posledice prekinitve nosečnosti in zlo splava	194
Poziv za ohranitev človeških bitij in kreposti moralnih vrednot	195
A I D S -	
NOVA SPOLNA NEOZDRAVLJIVA BOLEZEN	197
Slina in AIDS	197
MORALNO NEDOPUSTNI POSEGI	
IN POIZKUSI PRI OPLODITVI OTROK	199
Umetno oplojevanje - da ali ne?	199
Homologna oploditev	199
Heterologna oploditev	200
Semenske banke	201
Nadomestne matere	201
Kloniranje - človek kot izdelek	202
NEZRELOST IN GREH V ZAKONU	
ROJEVATA KRIZE IN LOČITVE	205
Razočaranja v ljubezni	205
Svetloba in cence današnje družine	206
Sence v zakonu po tistem »DA«	207
Vsako rojstvo je kriza v rasti zakoncev	208
Sebičnež se v številni družini ne počuti dobro	208
Ni več patriarhalne družine	209
Mož me zanemarja	209
Nenehni prepiri ali zlovešča tišina	210
Otroci so odšli	210
Popoln mož ali popolna žena	210
Prerekanje v zakonu	211
K u l t u r a p r e p i r a	212
Virus ločitve je vse bolj razširjen	212

Tista velika ljubezen je izginila	214
ENE MISLI ENEGA SRCA	215
Vir enotnosti	215
Enotnost je poseben Kristusov dar Cerкви	216
Kaj enotnost ni?	216
Kako gojiti enotnost?	217
Enega srca in enega duha	219
Ljubezen mora zoreti in rasti.....	220
Skrb vseh za zakon in družino	222
Hvalnica božji ljubezni	224
Viri in slovstvo	231

Zbirka ZAKON IN DRUŽINA

1. Krščanski zakon
2. Družina po Božjem načrtu
3. Božja ljubezen v družini